gemeente
HEEZE-LEENDE

Raadsinformatiebrief

Datum	13-10-2026
Portefeuillehouder	Wethouder Financiën
Behandelend ambtenaar	Financieel Strateeg
Registratienummer	528048

Onderwerp: Septembercirculaire 2026

Aan de raad

Op 28 september 2026 is de definitieve versie van de geactualiseerde Septembercirculaire 2026 van het gemeentefonds (ook wel algemene uitkering genoemd) gepubliceerd door het ministerie van BZK.

Met deze brief informeren wij u over de financiële vertaling van de Septembercirculaire gemeentefonds 2026.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van onze gemeente. Via circulaires informeert het ministerie van BZK, gemeenten over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaires. In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota en december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

De Septembercirculaire 2026 levert een beperkte positieve bijstelling van het gemeentefonds op door een hogere inflatievergoeding. Tegelijkertijd biedt de circulaire geen structurele oplossing voor de financiële uitdagingen van gemeenten.
De extra middelen zijn vooral nodig om loon- en prijsstijgingen op te vangen. Hierdoor blijft de financiële ruimte voor nieuw beleid beperkt en blijft een sluitende meerjarenbegroting voor veel gemeenten een uitdaging.

Financieel effect Septembercirculaire 2026 ten opzichte van de Begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029

De Meicirculaire biedt de eerste, voorlopige financiële kaders en uitkeringen voor het volgende begrotingsjaar, terwijl de Septembercirculaire deze actualiseert met meer recente informatie en de laatste besluitvorming van het Rijk.

De Meicirculaire is een vooruitblik op het komende jaar, en de Septembercirculaire is een geactualiseerde versie daarvan.

gemeente
HEEZE-LEENDE

Belangrijke ontwikkelingen voor onze gemeente uit de Septembercirculaire 2026 en waarvoor het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld:

a. ***Actualisatie maatstaven***: De maatstaven in het gemeentefonds zijn de kenmerken waarop het Rijk het geld voor gemeenten verdeelt. Denk aan het aantal inwoners, woningen en de oppervlakte van onze gemeente. Op basis van deze kenmerken ontvangt onze gemeente jaarlijks een aandeel uit het gemeentefonds voor het uitvoeren van haar taken. Deze maatstaven (ook wel verdeelregels genoemd) zijn geactualiseerd in deze circulaire en dit leidt tot een, structureel, voordeel (van € 169.000 in 2026 tot € 155.000 in 2030);

b. ***Afrekening ruimte onder het BCF-plafond 2025:*** de gemeente krijgt de btw op veel uitgaven terug van het Rijk via het btw-compensatiefonds (BCF). Er zit een grens (anders gezegd: een plafond) aan hoeveel alle gemeenten samen mogen terugvragen. Als er minder wordt teruggevraagd dan dat plafond, ontstaat er "ruimte onder het BCF-plafond". In deze circulaire bleek dat in 2025 minder teruggevraagd was en dit levert voor 2026 een incidenteel voordeel op van € 136.000;

c. ***LPO-accres prijs BBP:*** de ontwikkeling van de algemene uitkering wordt mede beïnvloed door de loon- en prijsontwikkeling (LPO). Deze compensatie is gebaseerd op de ontwikkeling van lonen en prijzen in de Nederlandse economie, waaronder het prijs-BBP. Daarnaast kan het gemeentefonds groeien door accres. Samen zorgen deze ontwikkelingen ervoor dat gemeenten worden gecompenseerd voor stijgende kosten en kunnen beschikken over aanvullende middelen voor hun taken. De bedragen zijn als volgt voor de periode 2027 – 2030 verdeeld:
   a. 2027: € 206.000
   b. 2028: € 201.000
   c. 2029: € 198.000
   d. 2030: € 198.000
   Volgens de door uw raad vastgestelde Kaderbrief 2027 wordt er meerjarig een budget voor indexeringen gereserveerd in de begroting. In 2027 is deze al opgenomen in de begroting, voor de periode 2028 – 2030 worden de bedragen voor de indexeringen gereserveerd in de meerjarenbegroting. Hierdoor kunnen toekomstige indexaties structureel worden opgevangen, ook voor de gemeenschappelijke regelingen. In de P&C-cyclus wordt jaarlijks verantwoording afgelegd over de ontwikkelingen van de indexatie en het budget dat de raad hiervoor beschikbaar stelt.

d. ***Ontwikkeling uitkeringsbasis:*** door de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds ontvangt de gemeente relatief minder middelen dan onder de oude systematiek. Voor 2026 een cumulatief, negatief effect van € 285.000 vergeleken met de Meicirculaire 2026. Het Rijk heeft deze systematiek echter bevroren vanaf 2029 waardoor een tijdelijke adempauze is ingelast omdat het Rijk nog nader onderzoek van de herverdeeleffecten van de vernieuwde systematiek wil doen. Het effect vanaf 2029 is nog hoogst onzeker;

gemeente
HEEZE-LEENDE

Taakmutaties:

Taakmutaties betreffen wijzigingen in de gemeentefondsuitkering die samenhangen met veranderingen in gemeentelijke taken. Het Rijk stelt hiervoor middelen beschikbaar of haalt middelen uit het gemeentefonds wanneer taken worden uitgebreid, gewijzigd of beëindigd. De belangrijkste taakmutaties worden hieronder toegelicht:

1. *Uitvoeringskosten inburgering:* onderdeel van de circulaire is een taakmutatie voor de uitvoeringskosten van de Wet inburgering. Hiermee worden gemeenten gecompenseerd voor de kosten die samenhangen met de begeleiding en ondersteuning van inburgeringsplichtigen. Deze wijziging leidt tot een aanpassing van de algemene uitkering uit het gemeentefonds van € 11.000 voordelig;

2. *Wet versterking regie volkshuisvesting:* in de circulaire zijn middelen opgenomen voor de uitvoering van de "Wet versterking regie volkshuisvesting". Deze wet versterkt de sturing op de woningbouw en woonruimteverdeling. Wij ontvangen hiervoor aanvullende middelen ter dekking van de uitvoeringskosten die samenhangen met de voorbereiding, implementatie en uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van volkshuisvesting, dit leidt tot een voordeel, groot € 73.000.

Samengevat:

Taakmutaties	2026	2027	2028	2029	2030
Bijstand jongerennorm	1*	0	0	0	0
Uitvoeringskosten inburgering	11	0	0	0	0
BRP Logisch ontwerp	1	0	0	0	0
BRP experiment	2	0	0	0	0
Bijdrage gebruik BRP 2026	-7	0	0	0	0
Naheffing BRP 2025	-3	0	0	0	0
Wet op de lijkbezorging	0	0	1	1	1
Handelsregister KVK	-2	0	0	0	0
Wetsvoorstel Onderwijshuisvesting	0	1	1	1	0
Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten	66	69	71	73	76
Wet Versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening	7	2	2	3	3
Totaalbedrag Taakmutaties Septembercirculaire 2026:	**76**	**73**	**76**	**78**	**80**

*** Bedragen * € 1.000**

gemeente
HEEZE-LEENDE

IU/DU/SU (Spuk):

Het gemeentefonds kent verschillende typen uitkeringen. Naast de algemene uitkering ontvangen gemeenten, middelen via integratie-uitkeringen (IU) en decentralisatie-uitkeringen (DU). Daarnaast verstrekt het Rijk specifieke uitkeringen (SU of SPUK), die buiten het gemeentefonds vallen.

Integratie-uitkeringen (IU) zijn middelen die tijdelijk afzonderlijk worden verdeeld, maar op termijn meestal opgaan in de algemene uitkering. De verdeling wijkt nog af van het reguliere verdeelmodel van het gemeentefonds.

Decentralisatie-uitkeringen (DU) worden verstrekt voor een specifiek beleidsdoel, maar gemeenten hebben ruime beleidsvrijheid bij de besteding. Voorbeelden uit de septembercirculaire 2026 zijn de middelen voor de Spreidingswet, openbare bibliotheken, het Faciliteitenbesluit opvangcentra en het IBO Problematische Schulden.

Specifieke uitkeringen (SU/SPUK) maken geen onderdeel uit van het gemeentefonds. Deze middelen zijn gebonden aan een specifiek doel en gaan gepaard met afzonderlijke voorwaarden en verantwoordingsverplichtingen richting het Rijk.

De wijzigingen in het gemeentefonds zijn hieronder toegelicht:

1. *Faciliteitenbesluit Opvangcentra (DU):* Het faciliteitenbesluit opvangcentra regelt de verstrekkingen en voorzieningen voor asielzoekers die verblijven in een opvanglocatie van het COA. Het faciliteitenbesluit bepaalt welke basisvoorzieningen asielzoekers krijgen tijdens hun verblijf in een opvangcentrum. Daarmee wordt geregeld dat mensen die wachten op een beslissing over hun asielaanvraag kunnen beschikken over onderdak en andere noodzakelijke voorzieningen. Hiervoor wordt in 2026 € 11.000 beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering;

2. *Spreidingswet (DU):* voor de uitvoering van de Spreidingswet is een decentralisatie-uitkering opgenomen. De Spreidingswet regelt dat gemeenten bijdragen aan de opvang van asielzoekers. Wij ontvangen hiervoor incidenteel middelen via het gemeentefonds in 2026. De uitkering bestaat uit een vast bedrag per gemeente en een aanvullend bedrag afhankelijk van de indicatieve opvangopgave. Voor Heeze-Leende bedraagt deze uitkering in 2026 € 30.000 als een relatief, beperkte compensatie voor uitvoeringskosten (het is uitdrukkelijk geen compensatie voor de exploitatie van opvanglocaties);

3. *Openbare bibliotheken (DU):* er is een decentralisatie-uitkering voor openbare bibliotheken opgenomen in deze circulaire. Deze uitkering vloeit voort uit de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (afgekort: W.s.o.b.), die gemeenten verplicht te zorgen voor toegankelijke bibliotheekvoorzieningen voor inwoners. Het betreft een incidenteel voordeel voor 2027, groot € 105.000;

4. *IBO problematische schulden (DU)*: gemeenten krijgen extra geld via een decentralisatie-uitkering om geldzorgen bij inwoners eerder te herkennen. De middelen zijn bestemd voor het versterken van de vroeg-signalering van schulden, zodat inwoners met financiële problemen eerder kunnen worden bereikt en ondersteund. Voor onze gemeente wordt in de periode 2027 – 2030 € 7.000, jaarlijks beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering.

gemeente
HEEZE-LEENDE

Samengevat:

IU/DU/SU(Spuk)	2026	2027	2028	2029	2030
IBO Problematische schulden	0	7	7	7	7
Faciliteitenbesluit opvangcentra (DU)	11*	0	0	0	0
Participatie (IU)	0	0	0	0	0
Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)	4	0	0	0	0
Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen (EPBD IV)	2	0	0	0	0
Spreidingswet	30	0	0	0	0
Openbare bibliotheken	0	105	0	0	0
IBO problematische schulden	0	0	0	0	0
Totaalbedrag Taakmutaties Septembercirculaire 2026:	**36**	**111**	**7**	**7**	**7**

*** Bedragen * € 1.000**

Stand van de Algemene Uitkering

De financiële ontwikkelingen van de algemene uitkering in de Septembercirculaire 2026 zijn, in vergelijking met de Meicirculaire 2026, als volgt:

Algemene Uitkering (Gemeentefonds)

Effect Begrotingssaldo (* € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 juli 2026:	31.940	33.028	32.521	32.659	33.914
Septembercirculaire 2026:	145	507	433	582	628
	32.085	33.535	32.954	33.241	34.542

Effect Septembercirculaire 2026 (* € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo:	-313 *	312 **	-286	-823	-841
Septembercirculaire 2026:	145	507	433	582	626
Reservering niet-autonome ontwikkelingen: Begroting 2027 - 2030:	0	-200	-200	-200	-200
Reservering voor taakmutaties:	-77	-73	-76	-78	-79
Reservering voor loon- en prijsindexeringen(kaderbrief 2027)	0	0	-201	-198	-199
Totaal:	-245	546	-330	-717	-693

* 2026: Begrotingssaldo op basis Bestuursrapportage 2026

** 2027- 2030: Begrotingssaldo op basis Begroting 2027 -2030

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders gemeente Heeze-Leende.

de secretaris,

E. Dielissen

de burgemeester,

T.M. Heldens